

GYÓGYSZERKÍSÉRLETEK SZEGEDEN, EMBERI RÉSZVÉTELLEL

Mindent megtesznek a biztonságért

Szegeden is végeznek emberen gyógyszerkísérleteket. A tesztek a résztvevők tudásával, beleegyezésével, a legmagasabb fokú biztonsági rendszabályok betartásával folynak. A Magyarországon jelenleg folyó kísérletek a kevésbé kockázatos kategóriájába tartoznak, ám várható: a nagy nyugati gyógyszeripar nem sokára azokba a régiókba – jórészt Kelet-, de Közép-Európába is – exportálja a kockázatosabb kísérleteket is, ahol kevesebb pénzbe kerül a biztonság.

Működik a patikaméreg, sokan várják a gyógyulást a gyógyszerektől ILLUSZTRÁCIÓ: KARNOK CSABA

– A gyógyszereket hosszas kutatómunka során fejlesztik ki – hívja föl a figyelmet Pajor László professzor, a Szegedi Tudományegyetem Általános Orvosi Kar urológia tanszékvezetője, a Szegedi Városi Oktató Kórház főigazgatója. Az első lépcső a vegyület előállítás, melyről feltételezni lehet: alkalmas a célba vett betegség gyógyításához. A feltételezés igazolása állatkísérletek és emberi részvétellel folytatott tesztesorozat révén történik. Ha az állatkísérletek során az derül ki, hogy a szer abban a dózisban, ami emberi felhasználásra szükséges, veszélytelen – emberre is kiterjesztik a vizsgálatot. Az emberi részvétellel folytatott tesztek megkezdéséhez az állatok szervezete nagymértékben különbözik az emberétől – s megtörténik, ugyanaz a szer más-másképp hat különböző állatokon, illetve az emberen.

Sokba kerül

Az emberi tesztelés rendkívül mérvű biztonsági intézkedéseket követel, és ezek nagyon megdrágítják a gyógyszerkísérleteket.

Különösen az a szakasza drága a tesztelésnek, amikor először kerül emberi szervezetbe a hatóanyag, illetve amikor először próbálják ki hatását betegeken, mert ekkor legnagyobb a kockázat. Éppen ezért a gyógyszerjelölt vegyületek – fe-

Nincs jobb módszer

Csaknem tragédiával végződött egy első fázisú gyógyszerhatóanyag-kiértékelés egy londoni magán-kutatóintézetben – adták hírül médiumok nemrég. A tesztelés során nyolcan vettek részt a szer kiértékelésében. Közülük hatan – akik nem placebo kaptak – nagyon súlyos tünetekkel reagáltak, és intenzív osztályra kellett őket szállítani.

A reumás jellegű ízületi gyulladás és fehérvérűség ellen kifejlesztendő hatóanyag, egy kisebb német gyógyszeripar készítménye – kiértékelését leállították. Mindez láttatja: a hatóanyagtesztelés időnként nem veszélytelen, ugyanakkor sajnos ma sincs jobb módszer milliók életét megmenthető, egészségét visszaadó új gyógyszerek kifejlesztésére.

dezzék fel őket akárhol – kiértékelésének első fázisait legtöbbször a nagy, pénzben nyugati gyógyszeripar végzi. Hazai kutatók főleg a kísérletek utolsó fázisait vállalják, de nemcsak ezt. Egyébként – miután a fejlett nyugati országokban egyre drágábbak a biztonsági intézkedések, s már a tökéletes gyógyszeripar is gondot okoznak – a nyugat-európai cégek a közeljövőben várhatóan mind inkább „külföldre exportálják” tesztelésüket, köztük a különösen kockázatos első-második fázisba tartozókat is. Kapnak-e pénzt a kísérletben részt vevők? Csak az első fázisú tesztelésre vállalkozók – az összeg, mint a budapesti központú Egészségügyi Tudományos Tanácsnál megtudtuk – száz-négyezer forint, a kockázattól is füg-

gően. A többi fázisba tartozó teszt résztvevői költségtérítésben részesülnek.

Szegedi tesztek

Szegeden a klinikán, s a kórházban egyaránt történnek gyógyszerkísérletek. Beérkezik a gyógyszeripar kérelme, bizonyos vegyület meghatározott – főleg harmadik-negyedik – fázisban lévő tesztelésre, és ha a szakhatóságok engedélyezik, elindulhat a folyamat. A tesztelésre az – éppen az egészségügyi intézményben kezelt –, önként vállalkozó betegeket a szakemberek mindenről részletesen tájékoztatják. A betegek aláírják a beleegyező nyilatkozatot, az intézmény biztosítást köt számukra, s a szakemberek állandóan figyelik őket a teszt-

elés során, hogy ne következessen be baj.

Milyen jogi feltételei vannak az emberek részvételével folyó gyógyszerkísérletnek? Mint Horpácsy András megyei tisztifőgyógyorvos mondja: az erre vonatkozó egészségügyi miniszteri rendelet figyelembe veszi az Európa Tanács dokumentumait.

A résztvevő kiléphet

Az – esetleges rendelkezések befejezése esetén szükséges – kezelésre, kártalanításra vonatkozó információkat pontosan tudatják a tesztelésre vállalkozókkal. A vizsgálatban részt vevő bármikor kiléphet a kísérletből, s ezt indokolnia sem kell – a személyiség érdekei ez esetben megelőzik a közösségi érdeket.

Mi az eljárás a gyermekbetegségek kiküszöbölését szolgáló gyógyszerek kifejlesztésénél? Kizárólag megbetegedett gyermek részvételével folyik a tesztelés – egészséges kiskorú nem vonnak be. A szülőt az motiválja a gyermeke részvételéhez való hozzájárulásban, hogy főnnáll a lehetőség: hátha épp az új gyógyszer lesz a legmegfelelőbb megoldás. Erre az esetre is vonatkozik az elv: a résztvevő bármikor kiléphet a tesztelésből.

FARKAS CSABA

Tegyük a csonttrikulás ellen!

A csonttrikulás civilizációs betegség: az életkor előrehaladtával felborul a csontépítés és csontbontás egyensúlya, megindul a folyamat, melyről dr. Valkusz Zsuzsannát, a Szegedi Tudományegyetem Önálló Endokrin Osztályának belgyógyász-endokrinológus szakorvosát kérdeztük.

– Mitől lehet rohamos a csontvesztés?

– A változókor után a női hormonok szintjének csökkenése okozza a felgyorsult csontbontást. Csökken a kalciumfelszívódás is és a csontok mészhánya a röntgenképeken is jól láthatóvá válik. Emiatt a csont szerkezete lyukacsossá válik, a csonton belüli belső összekötő gerendák, elvékonyodnak, megszakadnak.

– Lassítható, megállítható-e a csontvesztés és így elkerülhető-e a csonttörés?

– Igen, ha időben felfedezzük és szűrővizsgálatokkal diagnosztizáljuk az oszteoporózist, mert ekkor a hatékony oszteoporózis elleni kezelés megvédi a betegeket a törésektől. Ilyen hatékony csontbontás gátló gyógyszer például a biszfoszfonát készítmények csoportja. Ahhoz, hogy ezek a gyógyszerek hatékonyak legyenek megfelelő kalcium és D-vitamin bevitel is szükséges.

– Mire való a D-vitamin a szervezetben?

– Nélküle a kívülről bevitt kalcium jó része egyszerűen kiürülne. A csontépítés mellett az izomerő megtartásában is szerepet játszik. Ha a csont minősége rossz, az izomzat gyenge, nagyobb az elesési hajlam és könnyebben törik a csont. Kalciumot megfelelő mennyiségben tartalmaznak élelmiszereink, ha odafigyelünk táplálkozásunkra, D-vitaminból azonban a napi adag töredékét tudjuk csak előállítani. Márpedig a kalcium a D-vitamin nélkül nem épül be a csontba. Épp ezért lényeges tudni, hogy ma már létezik olyan gyógyszer, amely a heti egyszeri csontbontást gátló biszfosztonáttal együtt, egy tablettában tartalmazza a kalcium beépüléséhez szükséges D-vitamint is. Nem szabad beletörődnünk, hogy az öregedés a csonttömeg megfosztásával és mozgásszervi panaszokkal, és ezek miatt fájdalommal járhat. A csontok egészségének megőrzéséért időben tennünk kell. A D-vitaminnal kombinált, igazán hatékony gyógyszerek nemcsak a csigolyatöréseket, hanem a rettegett csípőtáji törést is megelőzhetik. A combnyaktörések nagy része sem következne be, ha komolyan vennénk az életmód tanácsokat és időben elkezdénénk a korszerű gyógyszeres kezelést, ami azért is fontos, mert a combnyaktöréssel ágyba kényszerített idős betegek 20 százaléka az első évben meghal.

További információ a Népegészségügyi Program helyi tarifával működő kék számán: 06-40-630-650

B. E.

A vegetáriánusok testtömegindexe jobb

Noha a friss kutatások a vegetáriánus táplálkozást nem ítélik egyértelműen célszerűnek, mondván: az ember mindenevő, s így szüksége van állati eredetű táplálékra is, az azt elutasítóknak jobban érzik magukat a bőrükben. Legalábbis egy belgiumi felmérés szerint.

Egy belga tanulmány szerint érdemes vegetáriánussá válni: az ilyen emberek nem pusztán egészségesebben táplálkoznak, mint húst fogyasztó társaik, de ráadásul sokkal jobb az általános közérzetük is.

Először is kiderült, hogy a vegetáriánusok testtömegindexe jobb, mint az átlagos belgáé, azaz kevesebb náluk az elhízott ember. (A vegetáriánus férfiaknál ez a szám 22,8, a nőknél pedig 22,1 – szemben az egész lakosság 25,7-es és 24,6-os adatával – egyébként 25 felett beszélnek az orvosok súlytöbbletről.) Ráadásul bebizonyosodott, hogy a vegetáriánusok általában kevesebbet cigarettáznak, s kevesebb alkoholt fogyasztanak, mint a többiek. S a jelek szerint mindennek meg is van az eredménye: amikor kikérdezték őket, csak egyenegyedük mondta, hogy az elmúlt két hétben szedett valamilyen gyógyszert, míg az átlagos belgáknál ez az arány 50 százalékos volt. S több mint 90 százalékuk úgy vélte, jó, vagy nagyon jó az egészsége – szemben a másik csoport 77 százalékos adatával.

Német tulajdonú, multinacionális, szegedi cég felelős gondolkodású, kihívásokat kedvelő munkatársat keres

KÜLKERESKEDELMI BESZERZŐ munkakörbe.

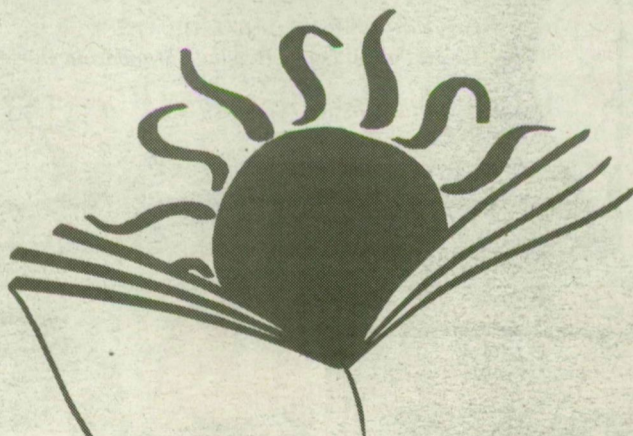
Feladatai: A gyár termelési anyagszükségletének biztosítása Alapanyagok (elsősorban vegyi anyagok) és segédanyagok beszerzése Folyamatos kapcsolattartás a termeléssel és a beszállítókkal

Elvárások: Szakirányú felsőfokú végzettség Min. 1 éves, hasonló munkakörben eltöltött gyakorlat Angol és német nyelv min. középfokú ismerete Felhasználói szintű számítógépes ismeret Jó kommunikációs és problémamegoldó készség

Előnyt jelent: SAP-ismeret

Jelentkezés pályázati anyag beküldésével – munkakör-megjelöléssel – 2006. 04. 15-ig az alábbi címre: Phoenix Rubber Gumipari Kft. – humán erőforrás főosztály 6728 Szeged, Budapesti út 10.

Vasárnapi DÉLMAGYARORSZÁG

Szép, derűs vasárnapokat!

Utazz velünk Európába!

Menetrendszerinti autóbusszjáratokkal

Budapest – Eger – Nyíregyháza – Satu Mare – Cluj – Tg. Mures – Gheorgheni – Bacau (Ro) 2006. 03. 19. kezdettel

Szeged – Kecskemét – Budapest – Neumarkt – Stuttgart – Konstanz – Donaueschingen – Freiburg (D) 2006. 03. 24. kezdettel

Szolgáltatásaink: csomag és levélküldő szolgáltatás

Jegyiroda: Budapest, Népliget (Liget sarok) Szeged, Mars tér 6

Minden IBUSZ Iroda árusít jegyeket ATCLASSIB HUNGARIA KFT

Elérhetőségeink: 06-1/433-3578, 06-62/420-179